

EL VILANOVÍ

SETMANARI D'INTERESSOS LOCALS

PREUS

Un mes. 75 cèntims.
Número solt. 25 »

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ

Carrer de Santa Madrona, 21

Dels treballs publicats en son respon-
sables els seus autors.
No es retornen els originals.

TRES ARQUITECTES

DONATO BRAMANTE

1444 - 1514

2

La influència més gran exercida sobre Bramante fou, indubtablement, la del arquitecte del Palau Ducal de Urbino. Fou en la escola de Luciano Laurana on aprengué a afinar el seu gust, a encarinyar-se en les formes elegants i delicades. Aquest sigué l'origen de la distinció que en son obra de Milà ja se li nota—en mig dels artistes lombards—i que més tard sapigué conservar a Roma, associant-la a aquesta expressió de noblesa i de grandesa que amara el seu nou estil.

Un'altra important acció exercida damunt seu és la de Leon Battista Alberti. Bramante personalment no el va conèixer però estudià el Temple dels Malatesta a Rimini—que li permeté veure l'efecte que és possible obtenir de les monumentals arcades—i la església de Sant Andreu a Màntua, primer exemple de gran volta de canó-seguet en la Renai-xença italiana.

Bramante aprengué de Laurana la ponderació; de Leon Battista Alberti la imperial grandesa.

Altre artista que també el degué influir fou Leonardo da Vinci—arquitecte del qual només n'han restat croquis—. En Bramante, que era un artista provincià desconexedor de la capital arquitectura florentina, s'hi opera, amb la coneixença de Leonardo, un canvi importantíssim. Queda sobtat per la polifàctica actuació, per l'universal talent del seu amic i mestre que anava a desenrotllar a Milà son obra, al començar-se la decadència de sa pàtria. Amb aquest reforç que les lliçons leonardianes representen, Bramante al traslladar-se a Roma és admirat per damunt els artistes florentins que hi laboraven: per damunt de Giuliano da San Gallo, per exemple.

JOSEP F. RÀFOLS.

L'obra de l'home

Curset d'història de l'Art
en la Biblioteca Balaguer

Professor: D. Miquel Utrillo

Felicitem a la Junta de la Biblioteca-Museu Balaguer per l'èxit d'encarregar un curset de conferències a una personalitat tan competent

en qüestions artístiques com és don Miquel Utrillo. El nom de Miquel Utrillo va lligat a tot el moviment artístic de Catalunya des de l'any 90. Amb els pintors Rusiñol i Casas que varen fer fixar l'atenció del nostre país en el moviment artístic de la França moderna col·laborà aquest crític i artista. Fou ell un dels que més promogueren el culte

per al Greco a Sitges, un d'aquells que amb el major èxit obtingueren l'interés de tot el món envers les obres de l'inflamat visionari de Toledo. Totes les festes artístiques sitgetanes tingueren en Miquel Utrillo un dels seus més fermes pun-tals. La representació de *La Fada al Retiro*, la creació del *Cau-Ferrat*, la nomenada *Festa Modernista* en aquest casal-museu, i totes les gestes per a incorporar a Catalunya els corrents moderns artístics tinguessen en Miquel Utrillo un esforçat paladí. La història de la revista *Pel & Ploma*—revista planera, viva i atractiva—aixís com la de *Forma* és la història de un moment de l'activitat de Miquel Utrillo. Son intervenció en la Junta de Museus de Barcelona i en la organització de la més famosa Exposició Internacional d'Art que en la capital de Catalunya ha tingut lloc són altres activitats que al conferenciant de la Biblioteca-Museu honoren. Bona part dels seus extensos coneixements arqueològics i artístics avaloren els millors volums del Diccionari Espasa. Després fou obra seva la creació i direcció artística de *Maricel* i les obres de reforma d'un teatre sitgetà. Pot estar orgullosa Vilanova de poguer fruit de les abreviades lliçons que representen la sinopsis de una vida d'activitat i de curiositat de l'intel·lecte.

La primera lliçó del curset tingué lloc el dia 16 de Desembre. Presentà el conferenciant el President de

la Biblioteca Museu Balaguer don Joaquim Basora, tot fent-ne un cordial elogi i remarcant la perdurabilitat de la seva actuació a Sitges a diferència de la contigència per la col·laboració material que tingué col·laboració oblidada justament i fàcil. Parlà el senyor Utrillo dels períodes geològics i de les primeres descobertes humanes; il·lustrà la seva disertació amb nombroses projeccions que aclariren els punts que anava exposant. Indicà una teoria original i discutible sobre el dibuix de les figures de les caver-nes, que treuria valor a la intuïció de l'home primitiu.

La segona lliçó — que va tenir lloc el dia 28 de Desembre — fou dedicada a l'art de l'Egipte i de la Mesopotàmia. Feu una ràpida i en el possible detallada història de l'art d'aquests dos importants països i donà compte del descobriment de la suposada tomba del gendre del cèlebre teòleg Ekeneton per la diligència de Lord Carnavorn i per la intel·ligència de Mr. Carter. També nombroses i belles projec-cions ajudaren a la documentació de l'auditori.

PESSEBRET HUMIL

A ma filla Roser

Perquè ahir vares trobar
quatre figures trencades,
vas fer-te un tip de plorà
fins que la mama't donà
dues nates ben donades.

Veus, Roser, com no calia
l'aldarull i el plorar teu?
Si el teu papa ja ho sabia
que alguna altra en sobraria;
bé n'hi ha prou, en nom de Déu!

Tu hi voldries un carrer
atapaït de figures;
veig, benamada Roser,
que encara no t'afigures
lo que un pessebre ha de ser.

Un pessebre és un altar
aixecat per art d'amor
a n'el diví Salvador,
únic Rei de nostra llar
i de totes gran Senyor.

Un pessebre no és mai xic
mentre hi hagi una pastora

portant presents al Nadó,
i es vegi molt a la vora
com a Sant Josep quasi plora
contemplant Nostre Senyó.

I hi hagi un riu i una caseta
i els Sants Reis enllà d'enllà,
i una gentil pastoreta
que a l'Infant duu una cabreta
per a ajudar-lo a alletà.

I després dos rabadans
alegres, dant-se les mans,
marcant quatre punts de dança
i que amb himnes jubilants
a Déu fassin alabança.

I una estrella refulgent
i un camí i una muntanya
i que baixi pel torrent
un godaiol somrient
duent un bou per la banya.

I res més; ¿qué més volies?
qué hi trobes ara a mancar?
Ai, si el que hi manca sabies,
pobre Roser, prou diries :
—Bon Jesús, jo us ho puc dà.

Jo us puc dà oracions
que el meu cor esponjarien
i un enfilall de petons
de corrandes i cançons
que tot us sadollarien.—

Res més hi manca al pessebre
que aqueix himnari d'amor;
és, sens ell, freda com gebre
i enfosquida de tenebra
la bella nit del Senyor.

Aclarem-la amb nostres cants
d'alegria cristiana
i l'amor de xics i grans
darà escalf a la cabana.
Roser: crida els teus germans.

Crida els teus germans i vina,
Roseret, bella infantina,
dolç encís de nostra llar,
i ben junts, canta que canta,
ja el veureu com s'ageganta,
ja el veureu com creixerà.

S. SABATER OLIVER.

Nadal 1922.

Retirat del número anterior per excés d'original.

Se'ns demana la inserció de lo següent:

POEMES DE MANUEL DE CABANYES

La Prensa de la Universidad de Manchester acaba de publicar una edició crítica de estos poemas, cuidadosamente preparada por el Sr. Allison Peers, Catedrático de lengua i literatura españolas en la Universidad de Liverpool.

Contiene el texto completo de los *Preludios de mi lira* y los últimos poemas de Cabanyes, con algunas selecciones de su prosa. Encabeza el libro una introducción crítica y va adjunta una bibliografía completísima en la que se ha procurado agotar en absoluto la materia. Síguense apéndices y notas.

Para realizar esta labor se ha contado con el auxilio de los descendientes de Cabanyes y de la Biblioteca de Villanueva y Geltrú, en la que se han hallado algunos datos biográficos inéditos.

Pueden hacerse los pedidos a la librería Verdaguer-Doménech, Rambla del Centro 5, Barcelona, o a la Librería General, Anos de Escalante, 10, Santander. El precio del ejemplar es de once pesetas.

NOVES I COMENTARIS

Ens assabentem que molt pròximament es farà l'inauguració del camp d'esports, suara adquirit per l'Associació d'Alumnes Obrers d'aquestes Escoles d'Indústries, la qual consistirà amb l'interessant encontre en l'esmentat camp de dos *teams* de renom, de la veïna capital.

Es diu que tot seguit s'introduirà una important modificació en el nou alumbrat de les Rambles per tant de aprofitar més la potència lluminosa dels actuals focus.

Ho creiem molt encertat.

Amb motiu de la grandiosa festivitat de Nadal, l'actual Pontífex regnant Pius XI, ha publicat la seva primera Encíclica quin extracte telegràfic havem tingut el plaer de saborejar i esperem donar-ne els trets més essencials als nostres llegidors que indubtablement hi trobaran gran consol i la fermansa necessària per a tot cristià de recte procedir, esmenant-se en lo que sia precís si per la paternal crida al recte camí trobessin que ens havem desviat.

Ha sigut extraordinària la animació de la nostra vila durant les proppassades festes de Nadal, especialment per gran nombre de bons compatricis, a molts dels quals havem tingut el gust de saludar, que han passat aitals festes en companyia de llurs famílies, retornant a ses habituals residències un cop acompanyats la cristiana i tradicional dita: «Per Nadal cada ovelleta a la seva pleta». Desitgem els hagi estat ben agradosa l'estada entre nosaltres, als forasters, i que les festes hagin provat força a tothom.

En l'impossibilitat de publicar íntegra avui, la ressenya que tenim de l'excursió realitzada al Monestir de Santes Creus, el dia de Sant Esteve, per una nombrosa secció de joves de la Congregació Mariana de nostra vila, ens plau avançar ço que en *La Veu de Catalunya* en diu el seu corresponsal aquí:

«Una secció de quaranta joves de la Congregació Mariana d'aquesta vila, presidida pel zelós vicari doctor Ramón Baucells, vis-director, va visitar, el dia de Sant Esteve, el Monestir de Santes Creus, i després, en tornant a Valls, foren rebuts, en entrar a la ciutat, per una nombrosa representació de la Congregació vallenca, presidida pel senyor Arxiprest i distingits joves de la mateixa, que els feren els honors, acompanyant-los durant llur breu estada, a visitar el més notable de la important ciutat del camp. Els joves excursionistes tornaren molt contents de la diada, principalment de les atencions rebudes dels seus germans de Valls.

Ha mort darrerament el nostre estimat i distingit compatrici don Anton Torrents i Miró, pare de nostre benvolgut amic N'Anton Torrents i Rossell.

Als actes d'enterrament i funerals els amics de les famílies Torrents i Rossell els hi demostraren llur afecte associant-se a la demostració pública de condol.

Rebi el fill del finat per tan trist desenllaç el nostre pèsam, mentres enlairem al cel els nostres precors per l'ànima de tan bondadós compatrici.

S'ha publicat el BLOC-BONAVIA, CALENDARI MANELIC PER A 1923, que com els demás anys, conté una lectura força agradosa, predominant-hi la nota còmica a que ens te acostumats son propi autor el llibreter de Barcelona, En Salvador Bonavia, destacant-s'hi a l'ensem, la poesia líric-patriòtica avalada amb firmes de nostre renaixença literària.

Un vell article d'En Santiago Rusinyol dona el Déu-vos-guard als lectors, i unes cançonetes catalanes amb les corresponents solfes van publicades en tots els dissabtes de l'any.

El santoral d'aquest tant acreditat Calendari, respònd a les darreres disposicions de la Església Catòlica.

Es per totes aquestes raons que recomanem el BLOC-BONAVIA a nostres companys de causa.

Imp. Social: Santa Madrona, 21 · Vilanova i Geltrú

1923 BARCELONA 1923

Concurso Hispano-Americano

EXPOSICIÓN UNIVERSAL

Gráfico-Descriptiva de todas las

Industrias: Comercio: Artes: Oficios y Profesiones
del Mundo entero

Será este CONCURSO-EXPOSICIÓN uno de los más interesantes Certámenes del presente siglo. Los derechos de inscripción son muy módicos y los gastos de instalación serán totalmente gratuitos. El Comercio, la Industria y los Profesionales de toda España, al inscribirse, tienen asegurada una doble recompensa apropiada a sus merecimientos.

Inscríbase Vd. hoy mismo o pida detalles a

Oficina Internacional de Concursos y Exposiciones
Apartado 378 C. 7 — Barcelona

ANTIPOPLÉTICO MEISTER

LA APOPLEGÍA (Parálisis o feridura)

CURADA O EVITADA CON EL

Antipoplético del Abate Jh. Meister
DEL MONASTERIO DE HIRSAM

El remedio inmunizador e infalible, el ÚNICO en el que se puede poner confianza ciega para evitar y curar la Apoplegia (Feridura), se debe a la valía de éste, en el mundo sabio médico y más tarde, en el claustro, virtuoso fraile, abate Jh. Meister.

En efecto: Si algún antepasado vuestro ha sufrido ya de Apoplegia, si notáis calambres, hormigueo en las manos y en los pies, disminución de la vista y tacto, decaimiento general, pérdida

de la memoria con mucha propensión al sueño o veis pasar puntos luminosos por delante de los ojos, es que la Apoplegia os está acechando y si no queréis ser su víctima, tomad en seguida el Antipoplético MEISTER.

Es el único remedio que devolverá al paralítico el movimiento perdido en sus brazos o piernas, especialmente dentro del primer año del ataque y a los primeros días, hace recobrar el habla clara y sonora a los balbucientes paralíticos que por el ataque se han visto privados de ella.

Frasco grande 10 ptas.

Frasco mediano 6 ptas.

FOLLETO DIVULGADOR DE LA APOPLEGÍA GRATIS

Depósito general y venta: Farmacia de los Ferrocarriles del Norte, calle de Vilanova, 1 (frente Arco Triunfo).—Dr. Andreu: Pérez Martín y C.^{ta}.

En Villanueva y Geltrú: **FARMACIA FERRER** Plaza Mercado, 2

FEDERACIÓ DE POMELLS

AVÍS IMPORTANT

La Federació de Pomells adverteix que és completament falsa i maliciosa la notícia escampada d'haver-se esgotat les entrades per a la festa dels Reis al Centre Català. Tothom que en desitgi pot demanar-les al senyor Conseller, president de Pomells i al conserje de l'esmentat Centre.

Sta. Madrona, 21 **Impremta Social** Vilanova i Geltrú

Impressions artístiques per a la indústria i el comerç. Reproducció de gravats antics. Especialitat en tar-
ges de participació de casament i bateig.

Aquesta casa s'encarrega de l'enquadernació de tota mena de llibres, econòmica i a tot luxe, als mateixos preus que a la capital

FESTA DELS REIS

Programa de la festa organitzada per la Federació dels Pomells de Joventut de Vilanova i Geltrú, per a la diada de Reis de 1923, a l'estatge del Centre Català d'aquesta vila, a les cinc en punt de la tarda

PRIMERA PART

1: *Himne de la Joventut*, Mairal, per tots els pomellistes. 2: *Parlament*, per En Josep Maria Ferrer, del P. «Geranis». 3: *Quan jo vaig al camp*, cant rítmic (nens), J. Llongueras. 4: *Les curioses*, cant rítmic (nenes), J. Dalcrozze. 5: *El dormilega*, cant rítmic (nens), J. Llongueras. 6: *El fusell de canya*, monòlec pel pomellista Francesc Casals. 7: *Cavalleria rusticana* (Mascagni), fantasia executada a piano i violins pel jove En Joaquim Puig i els pomellistes En Josep M.ª Mercader i Francesc Lahoza.

SEGONA PART

1: *La carta dels Reis*, lletra d'En Josep Maria Folch i Torres, amb música del mestre senyor Mairal. Comèdia en un acte i quatre quadros, baix el següent repartiment: *Baldufeta*, Srta. Pilar Brunet, del P. «Dos Amors»; *Gracieta*, Srta. Pilar Martorell, del P. «Dos Amors»; *Rosina*, senyoreta Pilar Giralt, del P. «Poeta Cabanyes»; *Baldirona*, Srta. Antònia Albet, del Pomell «Flors vilanovines»; *Janet*, En Francesc Casals, del P. «Geranis»; *Garideta*, senyoreta Josepa Martorell, del P. «Dos Amors»; *Baronesa*, Srta. Teresa Miracle, del Pomell «Dos Amors»; *Agnès*, Srta. Maria Ferrer,

del P. «Dos Amors». Chors generals de pagesets i pagesetes per pomellistes de tots els Pomells de la Federació.

2: *El Somni* (poesia de J. Salvat) pel pomellista En Anton Alemany, del P. «Geranis». 3: *La Fira*, cant rítmic (nens i nenes) J. Llongueras. 4: *La marxa de les banderes* (nens i nenes) J. Dalcrozze. 5: *Himne patriòtic* (Millet), per tots els pomellistes.

Els chors de pagesets i pagesetes de la *Carta dels Reis*, com també els cants rítmics, seran acompanyats per una nombrosa orquestra dirigida pel mestre En Valentí Sans.

Nota: La Federació de Pomells de Joventut, organitzadora de la festa, per tal d'atendre a les nombroses despeses que la mateixa ocasiona, ha determinat que l'entrada sia per rigurosa invitació personal mitjançant els modestos donatius següents: Llotges, 9 pessetes; Seient de pati (numrats), 0'75 pessetes; Seient de primer pis (numerat), 0'60 pessetes; Seient de primer pis (sense numerar), 0'50 pessetes; Seient general de segon pis, 0'35 pessetes.

Els qui desitgin adquirir qualsevol de les invitacions esmentades, poden dirigir-se al senyor Conseller de la Federació, als Presidents, i Tresorers dels Pomells que integren la Federació i al Conserje del Centre Català.

Els Pomellistes dels distints Pomells que integren la Federació tenen l'entrada gratuïta, però deuen anar proveïts d'una contrasenya especial que únicament és vàlida per a ells i que poden demanar als tresorers dels Pomells a que pertanyen.

La Federació es reserva el dret d'alterar el present programa si les circumstàncies li obliguen a fer-ho.